

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Кафедра цивільно-правових дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

Віталій СЕРЬОГІН

2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗАХИСТ ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

рівень вищої освіти - другий (магістерський)

галузь знань - 08 Право

спеціальність - 081 Право

освітня програма - Право

вид дисципліни - за вибором

факультет - юридичний

2023 / 2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою юридичного факультету

31 серпня 2023 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Зінченко В.В., старший викладач кафедри цивільно-правових дисциплін Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

Програму схвалено на засіданні кафедри цивільно-правових дисциплін юридичного факультету

Протокол від 26 червня 2023 року, № 14

Завідувач кафедри
цивільно-правових дисциплін Олена УСТИМЕНКО

Програму погоджено с гарантом освітньої професійної програми «Право» другого (магістерського) рівня вищої освіти

Гарант освітньої професійної програми «Право»
другого (магістерського) рівня вищої освіти

 Віталій СЕРЬОГІН

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від 31 серпня 2023 року, № 1

Голова науково-методичної комісії
юридичного факультету Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Захист права інтелектуальної власності» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів за спеціальністю 081 Право.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни – розкрити сутність та особливості правовідносин, що виникають стосовно захисту об'єктів інтелектуальної власності.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни є формування у студентів відповідних компетентностей:

ЗК2 – здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК3 – знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК11 - здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК13 – здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

СК7 – здатність застосовувати знання завдань, принципів і доктрин національного права, а також змісту правових інститутів, щонайменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, кримінальне і кримінальне процесуальне право;

СК8 - знання і розуміння особливостей реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права;

СК11 – здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти;

СК13- здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності

1.3. Кількість кредитів – 3

1.4. Загальна кількість годин – 90 годин

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
За вибором	
денна форма навчання	заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
1-й	1-й
Семестр	
2-й	2-й
Лекції	
20 год.	4 год.
Практичні, семінарські	
10 год.	4 год.
Лабораторні	

Самостійна робота, у тому числі	
60 год.	82 год.
Індивідуальні завдання	
10 год.	10 год.

1.6. За результатами засвоєння курсу студент повинен досягти таких результатів:

ПРН 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

ПРН 8. Використовувати різноманітні інформаційні джерела для повного та всебічного встановлення певних обставин.

ПРН 9. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна допомога, і діяти відповідно до отриманих рекомендацій.

ПРН 13. Пояснювати характер певних подій та процесів з розумінням професійного та суспільного контексту.

ПРН 19. Демонструвати необхідні знання та розуміння сутності та змісту основних правових інститутів і норм фундаментальних галузей права.

ПРН 20. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

ПРН 21. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки

2. Тематичний план навчальної дисципліни

РОЗДІЛ 1. Загальна частина захисту інтелектуальної власності.

Тема 1. Поняття захисту права інтелектуальної власності.

Поняття та види творчості. Поняття права інтелектуальної власності в об'єктивному розумінні. Поняття права інтелектуальної власності в суб'єктивному розумінні. Основні інститути права інтелектуальної власності. Теорії права інтелектуальної власності. Юридична природа права інтелектуальної власності

Тема 2. Поняття й види об'єктів і суб'єктів права інтелектуальної власності.

Поняття та види об'єктів права інтелектуальної власності. Поняття та види об'єктів авторського права. Поняття та види об'єктів суміжних прав. Поняття та види об'єктів права промислової власності. Поняття та види нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності. Творець як суб'єкт права інтелектуальної власності. Види творців: автор, виконавець, винахідник, раціоналізатор. Поняття та види суб'єктивних прав суб'єкта права інтелектуальної власності. Поняття та види особистих немайнових прав. Поняття та види майнових прав

Тема 3. Особливості захисту авторського прав та суміжних прав.

Історія становлення та розвитку авторського права. Джерела правового регулювання авторського права. Об'єкти авторського права. Незахищені об'єкти. Виникнення і здійснення авторського права, суб'єкти авторського права. Автори і співавтори. Особисті немайнові права автора. Майнові права автора. Вільне використання об'єктів авторського права. Поняття та види плагіату. Академічний плагіат. Договірні відношення в авторському праві. Поняття і типи авторських договорів. Поняття і види авторських договорів про передачу твору для використання: видавничий договір, постанов чий договір, сценарний договір тощо. Відповідальність сторін за порушення авторського договору.

Тема 4. Особливості захисту промислової власності.

Історія становлення та розвитку патентного права, його система. Джерела патентного

права. Об'єкти та суб'єкти патентного права. Поняття охороноздатності об'єктів патентного права. Поняття винаходу й його види. Умови надання правової охорони винаходу. Умови патентоспроможності винаходу і їх характеристики. Характеристика патенту патентовласників. Права та обов'язки патентовласників.

Поняття промислового зразка і його видів. Умови надання правової охорони промислового зразка. Умови патентоспроможності промислового зразка і їхньої характеристики. Характеристика патенту і патентовласників. Права та обов'язки власника патенту. Порядок одержання патенту.

Поняття корисної моделі. Умови надання правової охорони корисної моделі. Умови патентоспроможності корисної моделі і її характеристика. Характеристика патенту і патентовласників. Права та обов'язки власника патенту. Порядок одержання патенту.

РОЗДІЛ 2. Спеціальна частина захисту інтелектуальної власності.

Тема 5. Захист нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.

Право інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію. Право інтелектуальної власності на сорти рослин, породи тварин. Право інтелектуальної власності на комерційну тасмніцю. Поняття комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності. Мета і основні способи комерціалізації. Використання об'єктів інтелектуальної власності у власному виробництві. Передача прав на об'єкти права інтелектуальної власності. Внесення інтелектуальної власності до статутного капіталу підприємства. Оцінка вартості прав на об'єкти права інтелектуальної власності

Тема 6. Система договорів щодо розпорядження майновими правами на об'єкти інтелектуальної власності

Загальна характеристика та види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Особливості договорів у сфері інтелектуальної власності. Порядок укладання та істотні умови окремих видів договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Форма договорів у сфері інтелектуальної власності. Державна реєстрація договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Правове регулювання відносин щодо надання дозволу на використання об'єктів права інтелектуальної власності. Ліцензії на використання об'єкта права інтелектуальної власності. Поняття та види ліцензій.

Тема 7. Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності. Загальні засади комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності. Види способів комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.

Тема 8. Особливі випадки охорони окремих нових об'єктів права інтелектуальної власності

Охорона прав інтелектуальної власності та захист права інтелектуальної власності: співвідношення понять. Зміст права на захист: матеріальна та процесуальна складові. Підстави захисту права інтелектуальної власності: порушення права, невизнання права, оспорування права. Форми захисту права інтелектуальної власності: юрисдикційна та неюрисдикційна. Загальні способи захисту права інтелектуальної власності. Міри захисту та міри відповідальності. Спеціальні способи захисту прав інтелектуальної власності. Охорона прав інтелектуальної власності на твори графіті. Охорона прав інтелектуальної власності у цифровому середовищі. Охорона електронних аудіо книг. Охорона прав інтелектуальної власності у сфері виробництва ювелірних прикрас. Охорона прав інтелектуальної власності у сфері ресторанного бізнесу. Охорона прав інтелектуальної власності у сфері реклами.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб.	інд.	с.р.		л	с	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Розділ 1. Загальна частина захисту інтелектуальної власності												
Тема 1. Поняття захисту права інтелектуальної власності.	10	2	1			7	12	2				10
Тема 2. Поняття й види об'єктів і суб'єктів права інтелектуальної власності.	10	2	1			7	10					10
Тема 3. Особливості захисту авторського права та суміжних прав.	10	2	1			7	12	2				10
Тема 4. Особливості захисту промислової власності.	10	2	1			7	12		2			10
Разом за розділом 1	40	8	4			28	56	4	2			40
Розділ 2. Спеціальна частина захисту інтелектуальної власності												
Тема 5. Захист нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.	11	2	1			8	10					10
Тема 6. Система договорів щодо розпорядження майновими правами на об'єкти інтелектуальної власності	11	2	1			8	10					10
Тема 7. Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності.	14	4	2			8	14	2	2			10
Тема 8. Особливі випадки охорони окремих нових об'єктів права інтелектуальної власності	14	4	2			8	12					12
Разом за розділом 2	50	12	6			32	46	2	2			42
Усього годин	90	20	10			10	60	90	4	4		82

4. Темі семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття захисту права інтелектуальної власності.	1
2	Поняття й види об'єктів і суб'єктів права інтелектуальної власності.	1
3	Особливості захисту авторського права та суміжних прав.	1
4	Особливості захисту промислової власності.	1 (2)
5	Захист нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.	1
6	Система договорів щодо розпорядження майновими правами на об'єкти інтелектуальної власності	1
7	Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності.	2 (2)
8	Особливі випадки охорони окремих нових об'єктів права інтелектуальної	2

	власності	
	Разом	10 (4)

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Поняття захисту права інтелектуальної власності (опрацювання додаткової літератури за темою).	10 (10)
2	Поняття й види об'єктів і суб'єктів права інтелектуальної власності. (опрацювання додаткової літератури за темою).	12 (10)
3	Особливості захисту авторського права та суміжних прав (опрацювання додаткової літератури за темою).	10 (10)
4	Особливості захисту промислової власності. (опрацювання додаткової літератури за темою).	10 (10)
5	Захист нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності (опрацювання додаткової літератури за темою).	11 (10)
6	Система договорів щодо розпоряджання майновими правами на об'єкти інтелектуальної власності (опрацювання додаткової літератури за темою).	11 (10)
7	Комерціалізація об'єктів інтелектуальної власності (опрацювання додаткової літератури за темою).	12 (10)
8	Особливі випадки охорони окремих нових об'єктів права інтелектуальної власності (опрацювання додаткової літератури за темою).	8 (12)
	Разом	90 (82)

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання для студентів очної і заочно форми навчання – реферат. Студент повинен розкрити максимально повністю зміст теоретичних питань, використовуючи достатній обсяг теоретичних розробок та практичних прикладів (за наявності).

Вимоги до індивідуального завдання

- мова написання – українська, у науковому стилі
- загальний обсяг роботи 12-18 арк. формату А-4, текст розміщується з одного боку сторінки
- текстові вимоги: редактор – Word; шрифт – Times New Roman, чорний колір, 14 кегель, через 1,5 інтервал; поля: зверху – 2 см, знизу – 2 см; зліва – 3 см, справа – 1,5 см, книжковий формат, нумерація сторінок у верхньому правому кутку
- обов'язкові посилання у тексті завдання на використані джерела: у квадратних дужках вказується номер джерела за списком та номер сторінки в ньому (за наявності), де викладена відповідна інформація. Дужки проставляються безпосередньо за текстом, якого стосується посилання. Наприклад: “автори вважає, що ... / викладається зміст думки / [1, с .2-3]”; цифри “1” в даному прикладі – це номери, під якими розміщені зазначені роботи у списку використаних джерел, “с. 2-3” – номери сторінок
- в посиланнях на наукові статті, опубліковані у збірниках наукових праць, періодичних виданнях тощо обов'язково зазначається прізвище автора та назва праці, назва видання, рік, номер випуску, сторінки, на яких розміщено дану працю
- запозичення чужих думок без посилання на автора не дозволяється
- положення роботи мають бути сформульовані на основі чинних нормативно-правових джерел.

Нормативний матеріал, наукову, навчальну та іншу спеціальну літературу за темою індивідуального завдання студент підбирає самостійно. Застаріла наукова та нормативно-правова база може використовуватися у контрольній роботі тільки в якості порівняльного елемента. Тема індивідуального завдання обирається студентом самостійно.

Теми індивідуальних завдань:

1. Засоби захисту та охорони авторських і суміжних прав.
2. Види порушення авторського права і суміжних прав за законодавством України.
3. Поняття та визначення контрафактних порушень авторських і суміжних прав.
4. Загальновідомі торговельні марки. Проблеми визнання та охорони.
5. Проблемні питання захисту прав на географічне зазначення.
6. Винаходи як об'єкти патентного права.
7. Корисні моделі як об'єкти патентного права.
8. Промислові зразки як об'єкти патентного права.

7. Методи навчання

Застосовуються три групи методів навчання:

1. словесні – описове розкриття навчального матеріалу, пояснення сутності відповідного явища, поняття, процесу, інструктаж щодо особливостей застосування окремих норм, перевірка рівня самостійного опрацювання навчального матеріалу тощо;
2. наочні – демонстрація схем, таблиць, малюнків (за наявності);
3. практичні – формування вмінь і навичок оперування правовими категоріями, застосування правових норм та використання набутих знань при проведенні семінарських занять.

8. Методи контролю

Для визначення рівня засвоєння студентами навчального матеріалу використовують такі методи оцінювання знань та умінь:

- поточний контроль (оцінювання усних і письмових відповідей на практичних заняттях, поточне тестування);
- контрольна робота (проводиться у вигляді письмових завдань);
- підсумковий контроль (екзамен).

Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять протягом семестру. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового контролю на практичних, семінарських заняттях, лекціях, у формі колоквиуму, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування тощо.

Контрольна робота з навчальної дисципліни є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студента. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни в форматі відповідей на відкриті питання.

Екзамен - форма підсумкового контролю з навчальної дисципліни за семестр, що спрямована на перевірку засвоєння теоретичного та практичного матеріалу. Студента допускають до складання семестрового підсумкового контролю за умови набрання ним мінімум 10 балів. Максимальна сума балів, яку може набрати студент при складанні підсумкового контролю з навчальної дисципліни, складає 40. Максимальна сума балів, які може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни, складає 100.

Перелік питань до екзамену

1. Поняття та види творчості.
2. Поняття права інтелектуальної власності в об'єктивному розумінні.
3. Поняття права інтелектуальної власності в суб'єктивному розумінні.
4. Основні інститути права інтелектуальної власності.
5. Теорії права інтелектуальної власності.
6. Юридична природа права інтелектуальної власності
7. Поняття та види об'єктів права інтелектуальної власності.
8. Поняття та види об'єктів авторського права.
9. Поняття та види об'єктів суміжних прав.
10. Поняття та види об'єктів права промислової власності.
11. Поняття та види нетрадиційних об'єктів права інтелектуальної власності.
12. Творець як суб'єкт права інтелектуальної власності.
13. Види творців: автор, виконавець, винахідник, раціоналізатор.
14. Поняття та види суб'єктивних прав суб'єкта права інтелектуальної власності.
15. Поняття та види особистих немайнових прав.
16. Поняття та види майнових прав
17. Історія становлення та розвитку авторського права.
18. Джерела правового регулювання авторського права.
19. Об'єкти авторського права.
20. Незахищені об'єкти.
21. Виникнення і здійснення авторського права, суб'єкти авторського права.
22. Автори і співавтори.
23. Особисті немайнові права автора.
24. Майнові права автора.
25. Вільне використання об'єктів авторського права.
26. Поняття та види плагіату.
27. Академічний плагіат.
28. Договірні відношення в авторському праві.
29. Поняття і типи авторських договорів.
30. Поняття і види авторських договорів про передачу твору для використання: видавничий договір, постанов чий договір, сценарний договір тощо.
31. Відповідальність сторін за порушення авторського договору.
32. Історія становлення та розвитку патентного права, його система.
33. Джерела патентного права.
34. Об'єкти та суб'єкти патентного права.
35. Поняття охороноздатності об'єктів патентного права.
36. Поняття винаходу й його види.
37. Умови надання правової охорони винаходу.
38. Умови патентоспроможності винаходу і їх характеристики.
39. Характеристика патенту патентовласників.
40. Права та обов'язки патентовласників.
41. Поняття промислового зразка і його видів.
42. Умови надання правової охорони промислового зразка.
43. Умови патентоспроможності промислового зразка і їхньої характеристики.
44. Характеристика патенту і патентовласників.
45. Права та обов'язки власника патенту.
46. Порядок одержання патенту.
47. Поняття корисної моделі.
48. Умови надання правової охорони корисної моделі.
49. Умови патентоспроможності корисної моделі і її характеристика.
50. Характеристика патенту і патентовласників.
51. Права та обов'язки власника патенту.

52. Порядок одержання патенту.
53. Право інтелектуальної власності на компонування інтегральної мікросхеми.
54. Право інтелектуальної власності на раціоналізаторську пропозицію.
55. Право інтелектуальної власності на сорти рослин, породи тварин.
56. Право інтелектуальної власності на комерційну таємницю.
57. Поняття комерціалізації об'єктів права інтелектуальної власності.
58. Мета і основні способи комерціалізації.
59. Використання об'єктів інтелектуальної власності у власному виробництві.
60. Передача прав на об'єкти права інтелектуальної власності.
61. Внесення інтелектуальної власності до статутного капіталу підприємства.
62. Оцінка вартості прав на об'єкти права інтелектуальної власності
63. Загальна характеристика та види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
64. Особливості договорів у сфері інтелектуальної власності.
65. Порядок укладання та істотні умови окремих видів договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
66. Форма договорів у сфері інтелектуальної власності.
67. Державна реєстрація договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
68. Правове регулювання відносин щодо надання дозволу на використання об'єктів права інтелектуальної власності.
69. Ліцензії на використання об'єкта права інтелектуальної власності.
70. Поняття та види ліцензій.
71. Загальні засади комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.
72. Види способів комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності.
73. Охорона прав інтелектуальної власності та захист права інтелектуальної власності: співвідношення понять.
74. Зміст права на захист: матеріальна та процесуальна складові.
75. Підстави захисту права інтелектуальної власності: порушення права, невизнання права, оспорювання права.
76. Форми захисту права інтелектуальної власності: юрисдикційна та неюрисдикційна.
77. Загальні способи захисту права інтелектуальної власності.
78. Міри захисту та міри відповідальності.
79. Спеціальні способи захисту прав інтелектуальної власності.
80. Охорона прав інтелектуальної власності на твори графіті.
81. Охорона прав інтелектуальної власності у цифровому середовищі.
82. Охорона електронних аудіо книг.
83. Охорона прав інтелектуальної власності у сфері виробництва ювелірних прикрас.
84. Охорона прав інтелектуальної власності у сфері ресторанного бізнесу.
85. Охорона прав інтелектуальної власності у сфері реклами.

9. Схема нарахування балів

Загальна кількість балів – 100.

Кількість балів за екзамен/залік – 40.

Кількість балів протягом семестру – 60:

Кількість балів за відповіді на семінарських заняттях $\sum 40 = 40$:

Формула обчислення

$$\sum 40 = \frac{\sum 1}{8} \times 8 \text{ (вісім)}$$

$\Sigma 2$

Примітка:

$\Sigma 40$ – сума максимальної кількості балів

$\Sigma 1$ – сума балів, що отримав студент за відповіді на семінарських заняттях.

$\Sigma 2$ – кількість семінарських занять протягом семестру.

8 – коефіцієнт

Індивідуальне завдання – 10 балів

Контрольна робота – 10 балів.

Поточний контроль	Індивідуальне завдання	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Екзамен	Сума
T1-T8					
$\Sigma 40$	10	10	60	40	100

Відповідь на семінарському занятті – **1-5 балів.**

Критерії оцінювання усної відповіді

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях в п'ятибальній шкалі оцінок.

5 балів ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом усього практичного заняття;
- дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на чинне законодавство;

- все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;

- правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

4 бали ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;

- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

3 бали ставиться за наступних умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівки викладача;
- відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, причому відповіді нечіткі;

- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;

2 бали ставиться за наступних умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача;

- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її;

- викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.

1 бал ставиться за наступних умов:

- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;

- виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Оцінюванні реферату здійснюється відповідно до наступних критеріїв

– результати роботи студента фрагментарні, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення – 1 бал;

– студент розкриває основні положення теми роботи, виконує завдання за зразком, володіє елементарними навичками – 5 бали;

– студент розкриває у роботі істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Презентація роботи студента логічна, обґрунтована, хоча їй бракує власних суджень – 8 бали;

– знання студента з обраної теми реферату є глибокими, системними; студент вміє застосовувати їх для виконання можливих практичних кейсів, наукова діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати правові ситуації, факти, виявляти і відстоювати власну позицію – 10 балів.

Критерії оцінювання контрольних та екзаменаційних робіт

Контрольні та екзаменаційні роботи виконуються у письмовій формі. Контрольна робота складається з 10 тестових завдань, екзаменаційна робота – із 40 тестових завдань. Кожне тестове завдання має п'ять варіантів відповідей, тільки одне яких є правильним; за кожен правильну відповідь нараховується один бал.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
90-100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
1-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Афанасьєва К. О. Авторське право: Практ. посіб. К.: Атіка, 2006. 224 с.
2. Верба І.І. Основи інтелектуальної власності: навчальний посібник / І.І.Верба, В.О.Коваль; за ред. С.В. Чікін. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: НТУУ«КПІ», 2013. 262 с.

Допоміжна література

1. Галянтич М. К. Промислова власність: правові засоби охорони та захисту. К.: Акад. правових наук України. НДІ приватного права та підприємництва, 2003. 256 с.
2. Дахно І. І. Право інтелектуальної власності: Навч. посіб.: 2-е вид., перероб. і доп. К.: ЦНЛ, 2006. 278 с.
3. Дроб'язко В. С., Дроб'язко Р. В. Право інтелектуальної власності: Навч. посіб. К.: Юрінком Інтер, 2004. 511 с.
4. Захист прав інтелектуальної власності: норми міжнародного і національного законодавства та їх правозастосування: Практ. посіб. К., 2007. 448 с.
5. Інтелектуальна власність: теорія і практика інноваційної діяльності: Підручник. М. В. Вачевський, В. Г. Кремень, В. М. Мадзігон та ін. К.: Професіонал, 2005. 448с.
6. Кубах А.І. Право інтелектуальної власності. Навч. посібник. Харків: ХНАМГ, 2008. 149 с.
7. Макода В. Є. Правова охорона промислових зразків в Україні. К., 2000. 172 с.
8. Мікульонок І. О. Інтелектуальна власність: навч. посіб. 3-тє вид., переробл. і допов. К. : НТУУ«КПІ», 2012. 238 с.
9. Мельник О. М. Проблеми охорони прав суб'єктів інтелектуальної власності в Україні. Х., 2002. 362 с.
10. Основи правової охорони інтелектуальної власності в Україні. О.А. Підопригора, О.Д. Святоцький (заг. ред.). К.: ІнЮре, 2003. 236 с.
11. Пастухов О. М. Авторське право в Інтернеті. К.: Школа, 2004. 144 с.
12. Право інтелектуальної власності: Акад. курс: Підруч. для студ. вищих навч. закладів / О. П. Орлюк, Г. О. Андрощук, О. Б. Бутнік-Сіверський та ін.; За ред. О. П. Орлюк, О. Д. Святоцького. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2007. 696 с.
13. Право інтелектуальної власності Європейського Союзу та законодавство України / За ред. Ю. М. Капіци; Кол. авторів: Ю. М. Капіца, С. К. Ступак, В.П. Воробйов та ін. К.: Слово, 2006. 1104 с.
14. Право інтелектуальної власності: Науково-практичний коментар до Цивільного кодексу України / За заг. ред. М. В. Паладія, Н. М. Мироненко, В.О. Жарова. К.: Парламент, 2006. 432 с.
15. Харитонов Є. О., Старцев О. В. Цивільне право України: Підруч. 2-ге вид. перероб. і доп. К.: Істина, 2007. 816 с.
16. Цибульов П. М., Чеботарьов В. П., Зінов В. Г., Суїні Ю. Управління інтелектуальною власністю: Монографія. К., 2005. 448 с.
17. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: У 2 т. 3-є вид., перероб. і доп. За ред. О. В. Дзери (кер. авт. кол.), Н. С. Кузнецової, В. В. Луця. К.: Юрінком Інтер, 2008. Т. 1. 832 с.
18. Ярема А. Г., Карабань В. Я., Кривенко В. В., Романь В. Г. Науково-практичний коментар до цивільного законодавства України. К.: АСК, 2004. Т. II: Право інтелектуальної власності. Зобов'язальне право. 624 с.
19. Демченко Т. С. Охорона товарних знаків (порівняльно-правовий аналіз): Монографія. К.: Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, 2004. 184 с.
20. Інтелектуальна власність в Україні: проблеми теорії та практики: Зб. наук. ст. / Ю. С. Шемшученко, Ю. Л. Бошицький (заг. ред.). К.: Ін-т держави і права ім. В.М. Корецького НАН України, 2002. 424 с.
21. Крайнев П. Інтелектуальна економіка. Управління промисловою власністю. К.: ІнЮре, 2004. 448 с.
22. Селіванов М. В. Захист права на комп'ютерні програми (авторсько-правовий аспект): Дис. ... канд. юрид. наук. Х., 2002.
23. Шишка Р. Б. Охорона права інтелектуальної власності (авторсько-правовий аспект). Монографія. Харків: Вид-во Нац. ун-ту внутр. справ, 2002. 368 с.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Електронно-цифрова бібліотека Європейського патентного відомства <http://www.ep.espacenet.com> або <http://www.european-patent-office.org>.
2. Сайт Верховної Ради України – www.zakon1.rada.gov.ua.
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua
4. Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету ім. В. Н. Каразіна <http://www.univer.kharkov.ua>
5. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка – <http://korolenko.kharkov.com>